

บทที่ 4

กลไกการกลบเกลื่อนในการสนทนา

สำหรับบทนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์กลไกการกลบเกลื่อนทั้งหมดที่พบในภาพรวมของการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย โดยใช้เกณฑ์ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเอาไว้ ดังที่ได้อธิบายมาแล้วใน บทที่ 3 (หน้า 41- 43) คือ เกณฑ์เรื่องกลไกการแทนที่รูปภาษา กลไกการเพิ่มรูปภาษา และกลไกการลดรูปภาษา และเกณฑ์ทางความหมายที่เกิดขึ้น

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า ในการสนทนาเรื่องเพศของคนไทย มีการกลบเกลื่อนโดยใช้ทั้ง 3 กลไกดังกล่าว และอาจจัดเป็นรูปแบบภาษาที่สื่อความหมายกลบเกลื่อนได้ทั้งหมด 39 แบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการแทนที่รูปภาษา

การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการแทนที่รูปภาษา เป็นการเลือกใช้รูปภาษาหนึ่งที่สื่อความหมายแบบกลบเกลื่อน มาแทนที่อีกรูปภาษาหนึ่งที่สื่อความหมายตรงไปตรงมา คือไม่มีการรักษาความสุภาพด้วยการกลบเกลื่อนนั่นเอง

ในงานวิจัยนี้ พบว่า กลไกการแทนที่รูปภาษาเพื่อแสดงการกลบเกลื่อนนั้น มีการใช้รูปแบบภาษาทั้งหมด 13 แบบ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นระดับคำหรือวลี และระดับอนุภาคหรือประโยค ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. กลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยรูปแบบภาษาในระดับคำหรือวลี ได้แก่

1) สรรพนามบุรุษที่ 1 เรา พบว่า มีการใช้อยู่ 2 แบบ คือ

- แบบรวมผู้พูดผู้ฟัง เป็นการกลบเกลื่อนแบบที่ผู้พูดใช้เพื่อให้ผู้ฟัง มีส่วนร่วมในถ้อยคำที่กล่าว โดยการใช้สรรพนามแบบรวมทั้งผู้พูดผู้ฟัง เช่น *เรา พวกเขา ตัวเรา* แทนที่ชื่อเฉพาะ สรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า *ผม,ดิฉัน* หรือสรรพนามแทนตัวผู้ฟังว่า *คุณ* การใช้สรรพนามเช่นนี้ อาจใช้เพื่อแสดงถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ซึ่งทำให้สิ่งที่ผู้พูดกล่าวออกไปมีความเสี่ยงน้อยลงที่จะไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ฟัง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 (ดูภาคผนวก หน้า 145)

= พ: ทีนี้, ฤงยางอนามัยเนี่ย. อ่า, มีหลายสี, หลายกลิ่น. ที่เขาทำเนี่ยเพื่อที่จะ, ให้เรา ได้ใช้.

64) ช : ครับ.

= พ : นะฮะ. ให้เรา ใช้, และ เรา อยากจะใช้มากขึ้น. ฤงยางเนี่ย, ในสมัยใหม่จะเป็น, อ่า, หรือสมัยปัจจุบันเนี่ย, ฤงยางจะเป็นยางลาเท็กซ์, เป็นฤงยาง.

- แบบไม่รวมผู้ฟัง เป็นการแทนตัวผู้พูดว่า เรา ในลักษณะที่กำหนดให้ตัวเองเป็นเสมือนตัวแทนของกลุ่มที่ตนอ้างถึง โดยแยกผู้ฟังออกไปจากกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยจัดให้เป็นการกลบเกลื่อนที่ผู้พูดแบ่งภาระรับผิดชอบในถ้อยคำให้กับผู้ที่อยู่ในกลุ่มหรือแวดวงเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น การใช้ เรา ของแพทย์ ในบริจเจตการสนทนาในวิทยุเพื่อแสดงความเป็นตัวแทนของผู้นำเสนอรายการในสื่อชนิดนี้ และยังอาจรวมไปถึงกลุ่มบุคคลร่วมวิชาชีพแพทย์อีกด้วย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 2 (ดูภาคผนวก หน้า 164)

108) ผ: มียาเม็ดคุมกำเนิดที่ไม่เป็นอันตรายต่อเส้นเลือดขอโตใหม่คะ.

109) พ : อ่า, รู้สึกจะยังไม่มีครับ.

110) พ 3 : หมายความว่าถ้าเรายังขึ้นกินต่อไปจะเป็นอันตรายใหม่คะ.

111) พ : อ่า, ก็, เอ้อ, ลอง, ลองปรึกษากับ, คุณ, คุณหมอสูที่, ของคุณดูครับ.

112) พ 3 : อ้อ.

113) พ : เพราะว่า, เรา, เรา ไม่สามารถแนะนำเม็ดยาได้, อ่า, ชนิดยาได้ครับ.

2) **สรรพนามบุรุษที่ 3 เขา/เค้า**

เป็นการกลบเกลื่อนในลักษณะที่ผู้พูดผลักภาระรับผิดชอบต่อความเป็นจริงของถ้อยคำให้ผู้อื่น โดยไม่ได้มีการระบุแน่นอนว่าข้อมูลที่กล่าวนั้นมาจากใคร โดยการใช้สรรพนาม เขา/เค้า มาแทนที่สรรพนามแบบชี้เฉพาะซึ่งเป็นแหล่งที่มาของข้อมูล หรือสรรพนามแทนตัวผู้พูดเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้ แพทย์แนะนำวิธีสวมฤงยางอนามัย โดยใช้ เขา ตามด้วยกริยา แนะนำ ซึ่งจากบริบท ผู้พูดไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าใครเป็นผู้แนะนำ รวมทั้งไม่ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้แนะนำด้วย

ตัวอย่างที่ 3 (ดูภาคผนวก หน้า 149)

144) พ : แล้วนี่, แปลว่า, ยังไงมีเชื้อโรคที่ไหนก็ตาม. ไอ้, ไอ้กล้วยนี่ก็ไม่มีทางได้รับเชื้อ. จากนั้นเนี่ย, เวลาใช้เสร็จแล้วนี่ ถอด. วิถีถอด, ก็สวนทางกัน. แต่ว่า, อ่า, ต้องขอกระดาษสักชิ้นหนึ่ง.

145) ช : ได้ครับ.

146) พ : อ่า, เวลาถอดนี่, ส่วนใหญ่, เขาแนะนำ 2 แบบ. แบบหนึ่งก็คือจับม้วนไว้, แล้วก็รูดเลย. รูดลงมาได้. อันที่สองก็คือจับขอบอย่างนี้, โดย, ม้วนมี, ม้วนมีขอบอย่างอยู่. จับขอบแล้วดึงออกมาได้เลย. ถึงตอนนั้น, คือ, เมื่อ, เมื่อกล้วย, พอเสร็จภารกิจแล้ว. กล้วยนี้จะเล็กลง.

3)สรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะ (indefinite pronoun)

เป็นการกลบเกลื่อน ด้วยการใช้สรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะ เช่น *บางคน บางท่าน บางราย หลายคน หลายท่าน* แทนที่สรรพนามแบบชี้เฉพาะ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 4 (ดูภาคผนวก หน้า 154)

= พ: นะครับ, สารส้มนี้มันจะทำให้, เนื้อไม่ว่าจะที่ไหนเนี่ยนะครับ, มันหดตัว. เพราะฉะนั้นอันนี้เนี่ย นะครับ, มีบางคนเข้าใจผิด.

241) ญ : เอาไปล้าง,

242) พ : เอาไปใส่, ล้าง, ในช่องคลอด.

243) ช : เอา, ทั้งก้อนนี้ะฮะ.

244) พ : บางคนนี้ะฮะ, ก็เอาใส่ทั้งก้อน. บางคนก็, เอาไปละลายน้ำ, นะครับแล้วมา, ล้างในช่องคลอด, ด้วยหวังว่า, ช่องคลอดนี้จะกระชับ. นะครับ, ที่นี้ปัญหาที่เกิดขึ้นมันจะอย่างงี้,

การใช้ *บางคน* ในตัวอย่างนี้ แพทย์ได้เลี้ยงที่จะระบุถึงใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งจากบริบททำให้ทราบว่า *บางคน* ในความหมายของแพทย์นั้น ใช้เพื่ออ้างถึงคนไข้ที่มาขอรับการตรวจจากตน แต่แพทย์ก็ไม่ได้เจาะจงที่จะใช้ว่า *คนไข้ของผม* ซึ่งจะแสดงการระบุที่แคบลงไปกว่าการกล่าวกว้างๆ ว่า *บางคน*

4) คำนามแบบไม่ชี้เฉพาะ

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการไม่ระบุสิ่งที่กล่าวถึงว่าเป็นสิ่งใด หรือได้แก่อะไรบ้าง เช่น การใช้คำว่า *อะไร* แทนคำนามชี้เฉพาะ หรือการใช้นามวลีแบบไม่ชี้เฉพาะ เช่น *บางชนิด บางอย่าง บางสิ่ง หลายสิ่ง* แทนนามวลีแบบชี้เฉพาะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ แพทย์ไม่ได้บอกว่าสมุนไพรที่ใส่ในสารส้มนั้นคืออะไร อาจเป็นเพราะไม่รู้ข้อมูลแน่ชัด จึงไม่กล้าที่จะกล่าวอย่างชัดเจน หรือเลี้ยงที่จะไม่บอก เพราะอาจกลัวว่าจะเป็นการรักษาที่ได้นี้ เนื่องจากบริบทของการสนทนา

ทำให้ทราบข่าวสารลึ้มที่ใส่สมุนไพรมาน้อยอย่างที่กล่าวถึงนี้ มีอันตราย ซึ่งแพทย์ไม่แนะนำให้ซื้อหามาใช้

ตัวอย่างที่ 5 (ดูภาคผนวก หน้า155)

= พ : ยาแท่งลำเร้จรูป, เป็นยาแท่งนะครับ.

247) ข : เป็นสารลึ้ม.

= พ : เป็นสารลึ้มนะครับ. แล้ก็ใส่สมุนไพรมาน้อยอย่างที่แล้หลังดี.

5) คำรึ้นหูต่าง ๆ (euphemism)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเลียงที่แล้ใช้คำต้องห้าม ซึ่งสังคมกำหนดว่าไม่สมควรจะกล่าวถึง หรือเลียงคำที่ผู้พูดรู้สึกว่าจะไม่สุภาพเพียงพอ ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทย่อยๆ ได้แก

5.1) คำรึ้นหูที่เป็นศัพท์ในเชิงวิชาการ เช่น เพศสัมพันธ์ ช่องคลอด ร่วมเพศ เป็นต้น

5.2) คำรึ้นหูที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ เช่น สเปิร์ม (sperm) ซีเมน (semen) ออรัล เซ็กส์ (oral sex) เป็นต้น

5.3) คำรึ้นหูที่เป็นอักษรย่อ เช่น พสพ. แทนที่ เพศสัมพันธ์ ข.ต.อ. แทนที่ ช่วยตัวเอง หรือ ออน. แทนที่ อาบอบนวด

5.4) คำรึ้นหูที่เป็นคำกว้างๆ เช่น นอน มีสัมพันธ์กัน แทนที่ มีเพศสัมพันธ์

5.5) คำรึ้นหูที่มีการละรูปบางส่วน เช่น ร่วม แทนที่ ร่วมเพศ ความต้องการ แทนที่ ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

5.6) คำรึ้นหูประเภทที่เป็นการทำอุปลักษณ์ เช่น นกเขา น่องชาย เจ้าหนู แทนที่ อวัยวะเพศชาย

การกลบเกลื่อนโดยการแทนที่ด้วยคำรึ้นหู พบดังตัวอย่างที่ 6 และ 7ต่อไป

ตัวอย่างที่ 6 (ดูภาคผนวก หน้า 152)

=ข : เอา,เอาสรูปอย่างนี้เลยนะฮะ.ไม่กระซิบจริงๆเลย,นะฮะ,ทั้งสามมีภรรยา,ต่างก็กั้มอกกั้มใจกันทั้งคู่เนี่ย.จะเป็นไปได้ไหมครับว่า,ทำทางในการที่มีเพศสัมพันธ์นี้,จะ,จะช่วย. สมมติถ้าในกรณีที่มีนไม่กระซิบจริงๆคุณหมอ..

190) พ : ครับ.เออ, __ท่าทางเนี่ยก็เป็นส่วนหนึ่ง,นะครับ. ที่เราเรียกว่า,(หัวเราะ) ท่าร่วมเพศนะ
ครับ.

191) ช : ครับ.ครับ.

ตัวอย่างที่ 7 (ดูภาคผนวก หน้า 192)

ผลัดการตอบ : ...น่าจะหันมาคุยกัน อย่างตรงไปตรงมานะครับ คงช่วยแก้ปัญหาความกดดัน
ได้บ้าง แล้วถ้าสุขภาพจิตดี เจ้าหนูก็น่าจะดีวันดีคืนขึ้นด้วย

การกลบเกลื่อนด้วยคำร่ำนี้ สามารถแทนที่ได้ด้วยรูปภาพในระดับคำ ที่มีความหมายต้องห้าม หรือเป็นแบบตรงไปตรงมา เช่น การหารูปภาพต้องห้ามที่เรียกอวัยวะเพศชายตรงๆ มาแทนที่คำว่า เจ้าหนู ก็จะทำให้ได้ประโยคแบบไม่กลบเกลื่อน

6) วิเศษณ์วลีแสดงความถี่

เป็นการกลบเกลื่อนด้วยการใช้วิเศษณ์วลีมาขยายความของประโยค ซึ่งแสดงถึงการไม่ระบุชี้เฉพาะว่ามีจำนวนเท่าใด ได้แก่ เช่น การใช้ *หลายครั้ง บางครั้ง บางที* เช่น

ตัวอย่างที่ 8 (ดูภาคผนวก หน้า 182)

ผลัดการถาม : บางครั้งเราจะร่วม หลังจากที่แฟนผมหมดประจำเดือนแค่วันเดียว หลังจากเสร็จแล้ว ก็จะมีเลือดปนออกมาด้วย จะเป็นอันตรายหรือเปล่าครับ

ผลัดการพูดดังกล่าว อาจจะสะท้อนว่าผู้พูดไม่กล้าที่จะกล่าวหรือยอมรับอย่างตรงไปตรงมา เมื่อพูดถึงความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการใช้ *บางครั้ง* ในบริบทนี้ ก็ช่วยทำให้ความหมายที่สื่อค่อนข้างลง แสดงถึงความถี่ที่ไม่มากนัก คือไม่บ่อยนั่นเอง

7) วิเศษณ์วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ

เป็นการกลบเกลื่อน ด้วยการใช่วิเศษณ์วลี เช่น *ทั่วๆไป* หรือ *ส่วนใหญ่* มาขยายความของประโยค เพื่อสื่อความหมายอย่างกว้างๆ ไม่เจาะจงรายละเอียดว่าคืออะไรหรือสิ่งใด เช่น

ตัวอย่างที่ 9 (ดูภาคผนวก หน้า 161)

74) พ : เอ่อ, เป็น, อ่า,เป็นอันตรายต่อผู้ถูกกระทำหรือไม่, ถ้าในพฤติกรรมการทำทั่วๆไป, ก็คงไม่น่ามีปัญหาอะไร.ไม่, ไม่, อ่า,ก็คงไม่ทำให้เกิดอันตรายหะนะครับ. อ่า, แล้วสำหรับจะเป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกหรือไม่, ก็, ปกติก็ไม่, เอ่อ,การเป็น,ก็ไม่, ไม่, ไม่เป็น, เอ่อ, เท่าที่ทราบก็ไม่,ไม่ใช้ครับ.

ตัวอย่างนี้ เป็นผลัดการตอบคำถามที่ว่า การมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปากร่วมด้วย หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่าออรัลเซ็กส์นั้น จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้หญิงหรือไม่ ซึ่งการใช้วิเศษณ์วลี *ทว่าไป* แพทย์ใช้โดยถือเอาว่า ผู้ฟังจะสามารถตีความและเข้าใจได้เองว่า พฤติกรรมทางเพศแบบนี้ ที่ถือได้ว่าเป็นการกระทำแบบปกติ นั้น จะต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร การที่แพทย์จะอธิบายหรือให้รายละเอียดอย่างชัดเจนย่อมจะทำได้ยาก ในบริบทของการสนทนาดังกล่าว ดังนั้น แพทย์จึงต้องกลบเกลื่อนโดยใช้การกล่าวอย่างกว้างๆ แทน

8) สำนวน สุภาษิต คำพังเพย

เป็นการกลบเกลื่อนที่ผู้พูดใช้กลไกภาษาแบบตายตัวที่มีอยู่แล้ว เพื่อแทนการอธิบายหรือทำการเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง โดยที่ไม่ได้มีการขยายความเพิ่มเติมว่าหมายถึงอะไร แต่ผู้ฟังสามารถเข้าใจถ้อยคำที่กล่าวได้เนื่องจากเป็นความรู้ร่วมกันที่มีอยู่แล้วในสังคมไทย รูปแบบภาษานี้ จัดเป็นการใช้ความเปรียบเทียบอุปลักษณะอย่างหนึ่ง แต่ผู้วิจัยแยกออกจากการใช้ประโยคแบบอุปลักษณะ เนื่องจากมีลักษณะที่เป็นรูปภาษาแบบสำเร็จรูป และจากข้อมูล พบว่า มักทำหน้าที่เดียวกับกลุ่มของคำนามภายในประโยค ซึ่งใช้ตามหลังคำสันธานที่แสดงถึงการเปรียบเทียบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 10 (ดูภาคผนวก หน้า184)

ผลัดการตอบ : เวลาที่มีเพศสัมพันธ์คุณอยากให้แฟนใช้ความรุนแรง และชอบฝันหรือจินตนาการว่า ถูกขึ้นใจจากชายหลายคน อาการของคุณเข้าข่ายชอบความรุนแรง (Masochism) ซึ่งเป็นความผิดปกติทางจิตอย่างหนึ่ง บุคคลเหล่านี้ ถ้าแต่งงานกับพวกเขาดีส์จะเหมือน กิ้งทองใบหยก ที่เดียว แต่ถ้าไม่ใช้ก็อาจทำให้ชีวิตสมรสมีปัญหา กรณีของคุณควรปรึกษาจิตแพทย์ แต่ไม่ได้หมายความว่า คุณเป็นบ้าหรือโรคจิตนะครับ

จากตัวอย่าง ผู้พูดใช้คำสันธาน *เหมือน* และตามด้วยคำพังเพยว่า *กิ้งทองใบหยก* เพื่อเปรียบเทียบคู่แต่งงาน ว่ามีความเหมาะสมกันมาก โดยที่ไม่ต้องอธิบายอะไรเพิ่มเติมอีก ซึ่งเป็นการกลบเกลื่อนโดยใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะเป็นแบบตายตัวหรือสำเร็จรูป ที่รับรู้ความหมายทั่วกันอยู่แล้วในสังคม มาแทนที่ข้อความอื่นๆที่อาจใช้บรรยายถึงความเหมาะสมของคู่แต่งงานได้โดยไม่ต้องทำการเปรียบเทียบ

ข. กลไกการแทนที่รูปภาพด้วยรูปแบบภาษาในระดับประโยค ได้แก่

1) ประโยคสื่อความหมายเชิงตลก หรือล้อเล่น

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการให้ข้อมูลที่สื่อความไม่จริงจัง แต่เป็นการล้อเล่น หรือทำให้เป็นเรื่องตลก แทนที่การให้ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา หรือสอดคล้องกับประเด็นที่กำลังสนทนาอยู่ ตัวอย่างเช่น การให้ข้อมูลในผลัดการตอบต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 11 (ดูภาคผนวก หน้า 195)

ผลัดการถาม/ตั้งประเด็น : ซี้ขึ้นหรือซี้ไปข้างหน้า อยากทราบว่าคุณใหญ่อ้วนวัยอะเพศชายเมื่อตอน
แข็งตัวจะซี้ไปข้างหน้าหรือซี้ขึ้นข้างบนครับ

ผลัดการตอบ/แสดงความคิดเห็น : ซี้ขึ้น...ซี้ลง...ซี้ตรง...ซี้ซ้าย...ซี้ขวา ไม่ใช่ปัญหา ที่เป็น
ปัญหาคือมันไม่ยอมซี้...ห้อยอย่างเดียว

2) ประโยคสื่อความหมายเกินจริง (overstatement)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยใช้ประโยคที่เน้นความเป็นข้อเท็จจริงของข้อมูล ให้น้ำหนักมากจนเกินไป ซึ่งตีความได้ว่า ไม่ได้เป็นไปตามที่กล่าวจริงๆ การกลบเกลื่อนแบบนี้สามารถแทนที่ได้ด้วยประโยคอื่นที่บอกความเป็นข้อเท็จจริงแบบธรรมดา เช่น

ตัวอย่างที่ 12 (ดูภาคผนวก หน้า 144)

= พ : แต่ว่าต้องเป็นปึงตอ,แต่ว่า,สมมุติว่า,ถ้าฉลาดหน่อย,นะครับ.ต้องนึกเลย,ว่าเขาคงจะ
ปกป้องเรานะ.เขาคงจะไปมีอะไรข้างนอก.แล้วก็,ถามจริงเถอะ,ถ้าเกิดหญิงบริการเนี่ย,ไม่มีสามี
พวกเราไปใช้บริการนี่,

51) ซ : อยู่ได้ไหม.

52) พ : เขา,ก็อยู่ไม่ได้อยู่แล้ว.เพราะงั้น,มันก็คือ,โดยข้อเท็จจริงก็คือ,

53) ซ : โสภณิไทยคงจะล่มสลาย. (หัวเราะ)

54) พ : ไม่ใช่ฮะ.เราต้องยอมรับว่า,สามีของเราอาจจะไปเที่ยวโดยที่เราไม่รู้,ใช่ไหมฮะ.เขาอาจจะ
ไปเมื่อไหร่ก็ได้.เราไม่รู้. แต่ถ้าเขามีถุงยาง,เป็นอันว่าเราปลอดภัยนะ.ชีวิตเรารอบคอบ.ตัวเราจะไม่
ล่มสลาย.

จากตัวอย่าง การใช้ประโยค “โสภณิไทยคงจะล่มสลาย” หรือ “ตัวเราจะไม่ล่มสลาย” เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเน้นน้ำหนักความสำคัญของสิ่งที่กล่าวให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการสันนิษฐานสิ่งที่เกินกว่าความจริง ซึ่งสามารถแทนที่ได้ด้วยประโยคบอกความแบบธรรมดา ที่

สื่อความหมายว่าผู้ประกอบอาชีพใดเกณฑ์จะลำบากมากขึ้น หรือ ภรรยาจะไม่มีปัญหาติดโรคร้ายจากสามี

3) ประโยคความเปรียบแบบอุปลักษณ์ (metaphor)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเลือกที่จะใช้รูปภาพที่อ้างถึงสิ่งหนึ่ง เพื่อสื่อความถึงอีกสิ่งหนึ่ง โดยสองสิ่งที่น่ามาใช้แทนกันนี้ จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันหรือมีคุณลักษณะบางอย่างที่มีความคล้ายคลึงกันอยู่ในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาคนไทย ซึ่งการตีความจากบริบทก็จะทราบได้ว่า ผู้พูดหมายถึงอะไร ตัวอย่างเช่น การใช้ประโยคแสดงความเปรียบ การแข็งตัวของอวัยวะเพศชาย โดยแทนที่ด้วยประโยค "นกเขาขัน/ไม่ขัน" ในผลัดการพูดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13 (ดูภาคผนวก หน้า178)

ผลัดการตอบ : ผู้สูงอายุสุขภาพแข็งแรง นกเขาไม่ขันมา 10 ปีแล้ว ปัจจุบัน ไข้ยาที่จีอี-วัน เป็นยาขยายเส้นเลือดฉีดกระตุ้นก่อนร่วมเพศ 15 นาที จะช่วยให้นกเขาขันได้คืออยู่ 1 ชม. จึงแก้ปัญหาหนักหน่วง ของครอบครัวได้ หลายท่านยังไม่ทราบว่าเมียชนิดนี้มา 10 ปีแล้ว รักษาจะเพิ่มความรักความเข้าใจที่ดีต่อครอบครัวได้มากอย่างน้อยไม่ถึง

การใช้ประโยคแบบอุปลักษณ์นี้ จะมีความแตกต่างจากการใช้คำรื่นหู เนื่องจากเป็นการกลบเกลื่อนที่สามารถแทนที่รูปภาพได้ทั้งประโยค จากตัวอย่าง การใช้ นกเขาไม่ขัน สามารถแทนที่ได้ด้วย ประโยคที่สื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาว่าอวัยวะเพศไม่แข็งตัว และ นกเขาขัน ก็แทนที่ได้ด้วยประโยคที่มีความหมายว่าอวัยวะเพศแข็งตัว

4) ประโยคสื่อความหมายแบบกำปั้นทุบดิน (tautology)

เป็นการกลบเกลื่อน โดยการไม่ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือขยายความให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น ระบุภาคแสดงของประโยค ว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับประธานของประโยค หรือทำให้ส่วนขยายของประโยค มีความเป็นข้อเท็จจริงเทียบเท่ากับสิ่งที่กล่าวมาก่อนหน้า ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 14 (ดูภาคผนวก หน้า156)

2) พ :อันนี้คือหนองในแท้, บัสสาวะแสบขัดมาก. มีหนองแน่นอน,แน่นอน,ต้องมีหนองนะ สะ. ชื่อมันบอก,หนองในแท้.อันที่สองคือหนองในเทียม.หนองในเทียมเนี่ย ,เกิดจากสาเหตุสารพัดเลยนะสะ. จากเชื้อโรคในกลุ่มอื่นๆที่ไม่ใช่หนองในแท้ เหมือนกำปั้นทุบดินหงะนะ
จากบริบท ผู้พูดอธิบายสาเหตุของการเกิดโรคหนองในเทียม ว่าเป็นเพราะเชื้อโรคในกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่หนองในแท้ ซึ่งเป็นการกลบเกลื่อนที่แสดงถึงความไม่ต้องการกล่าวรายละเอียด

และเป็นการพูดที่ปกป้องตัวเอง เพราะไม่ว่ารายละเอียดของข้อมูลที่ผู้ฟังควรจะได้รับเพิ่มเติมนั้น จะเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ผู้พูดกล่าวแบบกำปั้นทุบดินก็ย่อมจะถูกต้องเสมอ การกลบเกลื่อนแบบนี้ อาจเป็นเพราะผู้พูดเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้ข้อมูลว่าเชื้อโรคกลุ่มใดทำให้เกิดโรคหนองในเทียม เนื่องจากเป็นเรื่องในเชิงวิชาการที่ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจ แต่ในช่วงเวลาของการตอบคำถามนี้ ผู้พูดก็ไม่สามารถหาถ้อยคำอื่นที่ง่ายต่อการเข้าใจมาใช้อธิบายได้ จึงตอบในลักษณะดังกล่าว และแสดงการยอมรับว่าได้ให้ข้อมูลในปริมาณที่อาจไม่เพียงพอกับความคาดหวังของผู้ฟังก็ได้ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลว่า ผู้พูดตระหนักด้วยตัวเองว่าได้กล่าวถ้อยคำแบบกำปั้นทุบดิน

นอกจากกลไกการแทนที่รูปภาษาด้วยการใช้รูปแบบภาษาในระดับต่างๆ แล้ว จากการวิเคราะห์ยังพบว่า มีวิธีการกลบเกลื่อนอีกชนิดหนึ่ง คือ การแทนที่รหัสภาษาไทยด้วยรหัสภาษาอังกฤษ หรือที่เรียกว่า การสลับรหัสภาษา (code switching) อีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากการใช้คำร่นหูที่เป็นคำยืมในภาษาอังกฤษมาแทนที่คำต้องห้ามในภาษาไทย ในแง่ที่ว่า การสลับรหัสภาษานี้ มิได้ใช้รูปภาษาอังกฤษเพื่อมาแทนที่รูปภาษาไทยที่มีคุณสมบัติเป็นรูปภาษาต้องห้าม แต่ผู้พูดอาจจะเห็นว่าภาษาอังกฤษสามารถใช้เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการได้ชัดเจนมากกว่า

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การกลบเกลื่อนเช่นนี้อาจจะเป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้พูดแต่ละคนก็ได้ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 15 (ดูภาคผนวก หน้า 148)

126) พ : มันเป็นตรงไปตรงมา. ถ้าบอกว่ามันเป็นถุงยางอนามัย. มันก็คือทำให้มันเป็นถุงไซ้ไหมอะ. มันต้องคลี่ออกมา. ทีนี้ ถ้าทางนี้คลี่ไม่ได้, มันก็ต้อง.

127) ข : ต้องกลับ.

128) ฉ : ต้องกลับอีกด้าน.

= พ : ตรงไปตรงมา.

129) ข : (หัวเราะ) ไต่เร็กซ์ัน ฮาว ทู ยูส (Direction how to use) นะอะ.

จากตัวอย่าง ผู้พูดหัวเราะแสดงอารมณ์ขัน ก่อนจะสลับรหัสจากภาษาไทย ไปใช้ประโยคในภาษาอังกฤษแทน ว่า "Direction how to use" ซึ่งแปลว่า วิธีการใช้ และในที่นี้ก็หมายถึงวิธีใช้ถุงยางนั่นเอง

4.2 การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการละรูปภาษา

การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการละรูปภาษา ในงานวิจัยนี้ พบอยู่แบบเดียว คือการใช้รูปแบบภาษาที่เป็นประโยคแบบไม่สมบูรณ์ โดยการละส่วนใดส่วนหนึ่งในประโยคโดยเจตนา ซึ่งผู้พูดคาดหวังว่าผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ว่าสิ่งที่ละ หรือเว้นไว้คืออะไร

สำหรับกลไกการละรูปภาษานี้ ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์จากบริบท เพื่อตีความว่าผู้พูดมีเจตนาละรูปภาษาบางส่วนทิ้งไป โดยต้องการให้ผู้ฟังอนุมานเอาเอง แต่ถ้าเป็นการละรูปภาษาที่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของคำ เช่น *ร่วม* หรือ *ความต้องการ* ซึ่งตีความได้ว่า หมายถึง คำว่า *ร่วมเพศ* หรือ *ความต้องการทางเพศ* ผู้วิจัยจะจัดให้เป็นประเภทของคำรึ้นหู ซึ่งใช้กลไกการแทนที่รูปภาษา เนื่องจากเป็นการกล่าวอย่างกว้าง ไม่ระบุขอบเขตความหมายให้แคบลง

จากข้อมูล พบการกลบเกลื่อนโดยใช้รูปแบบภาษาที่เป็นประโยคแบบไม่สมบูรณ์ ซึ่งสามารถตีความได้ว่าผู้พูดจงใจละเอาไว้ อยู่ 2 ลักษณะ คือ

1) การละส่วนของประโยคที่เป็นคำนามหรือกลุ่มของคำนาม เช่น

ตัวอย่างที่ 16 (ดูภาคผนวก หน้า 142)

7) ช : ปลอดกภัย.สนุก.เพลิดเพลินกับ_ ,อย่างถูกต้อง.วันนั้นะครับ.วิทยากรของเราคือ, ท่านนายแพทย์วิวัฒน์ โรจนพิทยากรนะครับ. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าทีม,อ่า,โรคเอดส์ขององค์การสหประชาชาติ. สวัสดิ์ครับคุณหมอวิวัฒน์.สวัสดิ์ครับ.ขอต้อนรับสู่รายการชูรักชูรสนะครับ.

จากบริบท ประเด็นหลักในการสนทนาคือการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อป้องกันโรคติดต่อต่างๆทางเพศสัมพันธ์ จะเห็นว่า ผู้พูดมีการละคำนาม ที่ตามหลังคำเชื่อม กับ โดยคาดว่าผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ว่า สิ่งที่ไม่ได้กล่าวถึงนั้นคืออะไร ซึ่งในที่นี้ อาจจะเป็นรูปภาษาใดก็ได้ที่สื่อความหมายโดยตรงไปตรงมาถึงการมีเพศสัมพันธ์

2) การละส่วนของประโยคที่เป็นภาคแสดง เช่น

ตัวอย่างที่ 17 (ดูภาคผนวก หน้า 148)

117) พ : แต่ถ้ามันรูด, รูดมา, นิดนึ่งก็ได้ นะครับ. มีความรู้สึกว่ามันรูดลงได้. แล้วหลังจากนั้นก็_.

118) ช : ร่วม. ได้แล้วนะฮะ.

จะเห็นว่า ในผลัดของแพทย์มีการละภาคแสดงเอาไว้ ในประโยค “แล้วหลังจากนั้นก็” ซึ่งผู้ดำเนินรายการชายเป็นผู้เติมส่วนที่ละเอาไว้ ด้วยคำกริยาว่า *ร่วม* ซึ่งหมายถึง *ร่วมเพศ*

4.3 การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพ

การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพ ผู้พูดจะใช้รูปภาพต่างๆ ที่แสดงการกลบเกลื่อนเสริมเข้าไปในถ้อยคำ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยการตัดรูปภาพหรือกลุ่มรูปภาพที่แสดงการกลบเกลื่อนออกไป และทำให้ได้ถ้อยคำที่สื่อความหมายแบบไม่กลบเกลื่อน

การเพิ่มรูปภาพเพื่อแสดงการกลบเกลื่อนนี้ จากข้อมูล พบว่า มีการใช้รูปแบบภาษาแบบต่างๆ เพื่อสื่อความหมายกลบเกลื่อน อยู่มากมาย ซึ่งสามารถแบ่งเป็นรูปแบบภาษาในระดับคำหรือวลี และระดับอนุพยางค์หรือประโยค ได้ถึง 27 แบบ มีรายละเอียดดังนี้

ก. กลไกการเพิ่มรูปภาพด้วยรูปแบบภาษาในระดับคำหรือวลี ได้แก่

1) คำอุทาน (expletive)

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเพิ่มคำอุทานที่มีทำนองเสียงสูงหรือมีช่วงการเปล่งเสียงที่ยาวเข้าไปในถ้อยคำ เพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกในขณะที่พูด ซึ่งแสดงถึงทัศนคติที่มีต่อข้อมูลของผู้พูด เช่น ข้อมูลที่กล่าวดูไม่จริงจังเท่าที่ควรจะเป็น หรืออาจมีความจริงจัง และสำคัญมาก จนต้องดึงความสนใจจากผู้ฟังด้วยการเพิ่มคำอุทานเข้าไปด้วย

ตัวอย่างที่ 18 (ดูภาคผนวก หน้า 159)

32) พ : อ้อ. เออ. อายุเท่าไรหะ. ผู้ชาย.

33) พ 1 : ยี่สิบหกคะ.

34) พ : ยี่สิบหก. แหม. ก็ไม่เด็กวัยรุ่นหะเนาะ.

จากตัวอย่าง ผู้พูดใช้คำอุทานว่า *แหม* ก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นว่าอายุยี่สิบหกปีไม่ใช่เด็กวัยรุ่น ซึ่งการกลบเกลื่อนด้วยการใช้คำอุทานนี้ ทำให้ความหมายของถ้อยคำที่กล่าวดูอ่อนลง

2) คำลงท้าย (final particle)

เป็นการกลบเกลื่อนด้วยการเพิ่มเติมรูปภาษาประเภท อนุภาคท้ายคำ (final particle) เข้าไปท้ายประโยค ได้แก่ การใช้คำลงท้ายบอกมาลา มั่ง ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 19 (ดูภาคผนวก หน้า 157)

5)ผ: ค่ะ.คุณสมัครค่ะ.บุรุษอายุหกสิบ.เรียนถามคุณหมอม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น. ถ้าผู้ชายมีอาการแพ้ แต่ไม่หลังค่ะ.

6)พ: อืม, ___ (เว้นช่วงนาน) มันก็ไม่มีไรมั่ง.(หัวเราะ)

จากตัวอย่าง การเพิ่มรูปภาษาท้ายประโยค ว่า มั่ง แสดงการกลบเกลื่อนแบบที่ผู้พูดไม่แน่ใจว่าสิ่งที่กล่าว จะเป็นไปตามนั้นแน่นอน ถ้อยคำที่กล่าวจึงเป็นการคาดคะเน ทำให้มีน้ำหนักของความเป็นข้อเท็จจริงน้อยลง เพราะถ้าผู้พูดใช้ประโยคแบบตรงไปตรงมา ที่เป็นการปฏิเสธโดยสิ้นเชิงว่า “มันก็ไม่มีไร” จะแสดงถึงการยอมรับว่าสิ่งที่กล่าวนั้นไม่เป็นอย่างแน่นอน

3) คำกริยา ได้แก่

3.1) คำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน

เป็นการเพิ่มรูปภาษาที่เป็นคำกริยาแบบกลบเกลื่อน เช่น คิดว่า เชื่อว่า รู้สึกว่า ฯลฯ เข้าไปในประโยค

3.2) คำกริยานุเคราะห์บอกอรรถาณุเคราะห์

เป็นการกลบเกลื่อนที่แสดงการสันนิษฐาน ด้วยการเพิ่มคำกริยา เช่น คง น่า อาจ ซึ่งมักตามด้วยคำกริยาแสดงอนาคตกาล จะ เข้าไปในประโยค

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นผู้พูดกลบเกลื่อนด้วยการเพิ่มรูปภาษาที่เป็นคำกริยาแบบกลบเกลื่อน คิดว่า และคำกริยานุเคราะห์บอกอรรถาณุเคราะห์ อาจ จะ

ตัวอย่างที่ 20 (ดูภาคผนวก หน้า 190)

เขาหมายถึงคุณหรือเปล่า ว่าถ้าคุณไม่มี sex คุณจะยังรัก ยังอยู่กับเขาได้ไหม

คิดว่าเขามองเรื่องการไปหาหมอมือเป็นปัญหาเป็นการเสียดักดีศรีของเขาอย่างแรงจึงไม่ยอมไป

อาจจะมึบปัญหาอะไรสัก ๑ กว่านี้อีก

zzz ip address : 203.149.1.59 10 เม.ย.44 0:28น.

4) คำวิเศษณ์ ได้แก่

4.1) คำวิเศษณ์ลดน้ำหนักความหมาย

เป็นการกลบเกลื่อนด้วยการเพิ่มรูปภาษาที่เป็นคำวิเศษณ์ เช่น *ค่อยๆ* *ประมาณ* เพื่อให้สิ่งที่กล่าว มีความหมายอ่อนลง

4.2) คำวิเศษณ์เน้นน้ำหนักความหมาย

เป็นการกลบเกลื่อนด้วยการเพิ่มรูปภาษาที่เป็นคำวิเศษณ์ เช่น *แน่ๆ* *แน่นอน* *เด็ดขาด* *จริงๆ* เพื่อเน้นน้ำหนักความหมายให้มากขึ้น ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ

การเพิ่มรูปภาษาที่เป็นคำวิเศษณ์ลดน้ำหนักความหมาย *ค่อยๆ* และ คำวิเศษณ์เน้นน้ำหนักความหมายว่า *แน่นอน* เช่น

ตัวอย่างที่ 21 (ดูภาคผนวก หน้า 182)

ผลัดการถาม : แฟนของผมจะเป็นคนที่ไม่ค่อยมีอารมณ์ และจะไม่ค่อยถึงจุดสุดยอด ผมจะเป็นคนที่ถึงจุดก่อนทุกครั้ง บางครั้งเธอก็ไม่ถึงจุดจะมีทางแก้อย่างไรครับ

ผลัดการตอบ : ผู้ชายหลังเร็วเป็นต้นเหตุของการไม่ถึงจุดสุดยอดของผู้หญิงแน่นอน อารมณ์ผู้หญิงจะเสียมากและรำคาญการมีเพศสัมพันธ์ เพราะทำให้ฝ่ายถึงไม่ถึงจุดสุดยอด เมื่อหนักเข้าฝ่ายหญิงก็จะไม่ยากที่จะมีเพศสัมพันธ์ ทนไม่ไหวก็จะเลิกกันไปเลย ถึงจะมีลูกก็ยังไม่อยู่ ทำให้รู้สึกว่าการร่วมเพศเป็นเรื่องน่ารำคาญ ฝ่ายชายควรรักษากับแพทย์ด่วนที่สุด

ตัวอย่างนี้ เป็นผลัดต่อเนื่องจากการปรึกษาปัญหาของผู้ถามเพศชาย ที่มีปัญหาของการหลังเร็ว การที่ผู้ถามกล่าวว่า *ไม่ค่อยมีอารมณ์* แทนการกล่าวว่า *ไม่มีอารมณ์* แสดงถึงการไม่ยอมรับอย่างเต็มปากเต็มคำว่า คู่รักของตนไม่มีอารมณ์ทางเพศ จึงเป็นการกลบเกลื่อนที่ลดน้ำหนักความหมายของการไม่มีอารมณ์ทางเพศให้ดูอ่อนลงไป ส่วนในผลัดการตอบของแพทย์ การใช้ *แน่นอน* เป็นการยืนยัน เน้นน้ำหนักความหมายของสิ่งที่กล่าว แสดงถึงความมั่นใจ และสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลให้มากกว่าการใช้ประโยค *ผู้ชายหลังเร็วเป็นต้นเหตุของการไม่ถึงจุดสุดยอดของผู้หญิง* โดยไม่มีคำวิเศษณ์ *แน่นอน* มาขยาย

5) วลีสำเร็จรูปต่างๆ (fix phrases) ได้แก่

5.1) วลีลดน้ำหนักความหมาย

เป็นการกลบเกลื่อน ด้วยการเพิ่มรูปภาษาที่เป็นวลีต่างๆ ซึ่งลดน้ำหนักความหมายของสิ่งที่กล่าว เช่น วลี *เท่านั้นเอง* *ก็แค่นั้น* ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 22 (ดูภาคผนวก หน้า 189)

ผลัดการตอบ/แสดงความเห็น : ก็เรื่องปกติไม่เห็นมีอะไรเลย แล้วก็ไม่ได้มีใครว่าด้วยว่ามันเป็นเรื่องไม่ดี เหมือนที่เจ้าของกระทู้คิด เพียงแต่คนอายุที่จะพูดถึงเท่านั้นเอง ทุกคนไม่มีใครคัดค้าน แต่เป็นเรื่องที่ไม่น่าพูดออกมาเท่านั้นเองไม่เห็นแปลกอะไรเลย แต่ก็อย่าให้มากเกินไป มันจะหมกมุ่น และจะเปลี่ยนะ

ตัวอย่างที่ 22 นี้ ผู้พูดใช้วลี เท่านั้นเอง ถึง 2 ครั้ง ในการแสดงความเห็น ซึ่งทำให้ถ้อยคำที่กล่าวดูจริงจังน้อยลง หรือมีความสำคัญน้อยกว่า การใช้ประโยคแบบธรรมดา ที่ไม่มีวลีดังกล่าวมาขยาย เช่น ประโยค เพียงแต่คนอายุที่จะพูดถึง

5.2) วลีเน้นน้ำหนักความหมาย

เป็นการกลบเกลื่อน ด้วยการเพิ่มรูปภาพที่เป็นวลีต่างๆ ซึ่งเน้นย้ำน้ำหนักความหมายของสิ่งที่กล่าว ให้มีความน่าเชื่อถือ เช่น จริงๆ (แล้ว) ที่จริงแล้ว แน่แน่นอนว่า เช่น

ตัวอย่างที่ 23 (ดูภาคผนวก หน้า 145)

62) พ : จริงๆแล้ว ผมว่า, โลกเราเนี่ย, โชคดีมากนะ คือ, มี, เมื่อมีโรคภัยๆอันนี้เข้ามาแล้วเนี่ย, เรามีวิธีการป้องกันที่มหัศจรรย์, หรือมาก่อนด้วยซ้ำ, คือบังเอิญ, ใช่ว่าป้องกันการตั้งครรภ์แล้วมาป้องกันโรคได้ด้วยเนี่ย, ถือว่า, เป็นประโยชน์อย่างมหาศาลเลย.

ตัวอย่างข้างต้นนี้ ถ้าหากจะเป็นการพูดโดยตรงไปตรงมา ผู้พูดก็ไม่จำเป็นต้องใช้วลี จริงๆแล้ว เพื่อกำกับว่าสิ่งที่กล่าวต่อไปนั้นคือความจริง การใช้วลีแบบนี้ จึงดูเหมือนว่า ผู้พูดรู้สึกไม่มั่นใจว่าผู้ฟังเชื่อ หรือเห็นด้วยในสิ่งที่ตนพูด จึงต้องเน้นย้ำความเป็นข้อเท็จจริงของข้อมูลให้มากยิ่งขึ้น

5.3) วลีท้ายประโยคแบบคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ (rhetorical question & tag question)

การกลบเกลื่อนประเภทนี้ ผู้พูดใช้เพื่อแสวงหาความยอมรับจากผู้ฟัง จัดเป็นรูปภาพแบบที่เป็นดัชนีบ่งชี้ซึ่งสะท้อนลักษณะเฉพาะตัวของผู้พูด (interpersonal marker) ได้ด้วย กล่าวคือ อาจจะสะท้อนว่าเป็นผู้ที่ชอบตรวจสอบว่าผู้ฟังตามในสิ่งที่ตนกล่าวอยู่หรือไม่ เช่น การใช้ ใช่ไหม จริงไหม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 24 (ดูภาคผนวก หน้า144)

=พ : ผมคิดว่า,ผมไปใช้กับหญิงบริการดีกว่า.คือไม่นำโรคเข้าบ้าน.ใช้ไหมฮะ.สำหรับภรรยาเนี่ย.ผมยกให้เป็นพิเศษ,ก็คือว่า,ไม่ต้องใช้ก็ได้.เพราะว่ายังไง,เขาก็ไม่,เขาก็ไม่ติด,ผมก็ไม่ติด,ก็ไม่ต้องใช้.ก็ใช้กับ,ก็ใช้แต่ข้างนอก.

45) พ : ครับ.

การใช้รูปภาษาที่เป็นวลีท้ายประโยคดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการกลบเกลื่อนแบบที่ไม่เปิดโอกาส หรือให้ทางเลือกแก่ผู้ฟังในการแย้งข้อมูล แต่เป็นการใช้ภาษาในลักษณะแบบมัดมือชก เพราะเมื่อสังเกตจากบริบทของการสนทนาแล้วเมื่อใดที่ผู้พูดใช้รูปภาษาดังกล่าว ผู้ฟังมักจะโต้ตอบด้วยการยอมรับว่า ค่ะ/ครับ หรือแสดงอวัจนภาษาที่แสดงถึงการยอมรับ เช่น การพยักหน้า เพื่อแสดงความเห็นด้วย ดังนั้น การใช้กลวิธีนี้ จึงเป็นการแสวงหาความยอมรับหรือเห็นด้วยจากผู้ฟัง

5.4) วลีแสดงการสรุปสาระหรือใจความสำคัญ

เป็นการกลบเกลื่อนที่ผู้พูดอาจจะเห็นว่า ได้มีการให้ข้อมูลมาก่อนหน้านั้นมากพอแล้ว จึงต้องการรวบรัดใจความให้กระชับในตอนท้าย หรืออาจจะไม่อยากกล่าวถึงรายละเอียดมาก เพราะจะเยิ่นเย้อเกินไป จึงต้องการสรุปเฉพาะสาระสำคัญที่จะกล่าว ผู้พูดจึงเพิ่มเติมวลีต่างๆ เข้าไป ก่อนจะกล่าวประโยคหลัก เช่น การใช้วลี สรุปสั้นๆว่า หมายถึงว่า พูดง่ายๆว่า เป็นต้น

ในตัวอย่างข้างล่างนี้ ประเด็นของการสนทนาคือเรื่องปัญหาของคลอดไม่กระชับ ซึ่งแพทย์ได้กล่าวถึงรายละเอียดต่างๆมาก่อนหน้านี้แล้ว และผู้ดำเนินรายการชายทำการสรุปใจความ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 25 (ดูภาคผนวก หน้า152)

=ช : เออ,เอาสรุปอย่างนี้เลยนะฮะ.ไม่กระชับจริงๆเลย,นะฮะ,ทั้งสามมีภรรยาเนี่ย,ต่างก็กลุ่มอกกลุ่มใจกันทั้งคู่เนี่ย.จะเป็นไปได้ไหมครับว่า,ท่าทางในการที่มีเพศสัมพันธ์นี้,จะ,จะช่วย. สมมติถ้าในกรณีที่มีมันไม่กระชับจริงๆคุณหมอ..

5.5) วลีแสดงการจบความหรือจบการให้ตัวอย่าง

เป็นการกลบเกลื่อนแบบที่ผู้พูดอนุมานว่า ผู้ฟังมีความรู้เบื้องหลังร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่พูดอยู่ในระดับหนึ่งแล้ว ดังนั้น จึงจบความด้วยวลีที่บ่งชี้ว่าจบการให้ข้อมูลซึ่งผู้พูดเข้าใจร่วมกันอยู่แล้ว ว่าหมายถึงอะไร เช่น การใช้วลี อะไรอย่างนั้นนี่ อะไรทำนองนั้นนี่

ตัวอย่างที่ 26 (ดูภาคผนวก หน้า141)

5) ช : ครับ.เขาบอกมีการสำรวจนะครับ.ผู้ชาย,อ่า,จีน พม่า แซก มอญ สำรวจมาหมดแล้ว. ส่วนใหญ่ก็จะบอกว่าไม่ชอบใช้.และเหตุผลหนึ่งนะฮะ,เขาบอกว่ามันไม่เป็นธรรมชาติ.มันมีอะไรมาปิดกัน.มาขวางกัน.อะไรทำนองนั้น. และที่สำคัญก็คือว่า,เวลาจะใช้เนี่ย,มันจะใช้กับผู้หญิงที่ขายบริการ.เพื่อป้องกัน,เอ่อ,โรคติดต่อเท่านั้น.

5.6) วลีแสดงขอบเขตข้อมูลเท่าที่ทราบ

เป็นการกลบเกลื่อน โดยที่ผู้พูดมีการออกตัวไว้ก่อนว่า ตนเองรู้ข้อเท็จจริงของข้อมูลในขอบเขตเท่าที่กล่าวออกไปเท่านั้น จึงกลบเกลื่อนโดยขึ้นต้นด้วย วลี เท่าที่ ตามด้วยคำกริยา ดังตัวอย่างข้างล่างนี้ ผู้พูดใช้ เท่าที่ ตามด้วยกริยา ดู และ สังเกตดู ก่อนที่จะกล่าวประโยคต่อไป เช่น

ตัวอย่างที่ 27 (ดูภาคผนวก หน้า162)

76)พ: ...เคย, เคยได้ยินอยู่เหมือนกันนะครับ. แต่ว่า,จริงๆแล้ว, อ่า, ในเรื่องของทางการ, อ่า, สำหรับทางการวิจัย, ทางการแพทย์.เท่าที่ดูก็คือว่า. ถ้าคุณมี,เรื่องของ, อ่า,การ, มี,มีอารมณ์ทางเพศนะครับ.แล้วก็ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสมนะครับ.อ่า, ก็จะทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์.จิตใจดีนะครับ.เรียกว่าจะแสดงออกโดยการมี, อ่า, ดูแล้วเป็นเด็กกว่าวัยนะครับ.เอ่อ,นับ, นับเป็นสิบปีเลยนะครับ.ซึ่งอันนี้ก็, อ่า,ก็เท่าที่สังเกตดูก็. ก็, คำก็เป็นอย่างนั้นครับ.

5.7) วลีแสดงการปรับหรือแก้ไขข้อความที่กล่าวมาก่อน

เป็นการกลบเกลื่อน เนื่องจากผู้พูดกล่าวถ้อยคำก่อนหน้านี้นี้ แล้วอาจตระหนักได้ว่าไม่ถูกต้อง หรือยังไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือเกรงว่าจะได้รับการแย้งหรือตำหนิ จึงต้องการเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพื่อให้เกิดความยอมรับจากผู้ฟังในที่สุด ได้แก่ การใช้วลี เออ (อย่างนี้) ซึ่งมักตามด้วย แล้วกัน หรือเปรียบเทียบว่า ดีกว่า เช่น การใช้ เออดีกว่า ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 28 (ดูภาคผนวก หน้า 144)

41) พ : สมัยนี้นะ,ถ้าผู้ชายอยากจะใช้ถุงยางอนามัยเนี่ย,อ่า,สมมุติว่าผมเป็น,เป็น,เป็นพ่อบ้าน

42) ช : ครับ.

= พ : ก็ไม่ต้องสมมุติหะ.ผมก็เป็นพ่อบ้านอยู่แล้ว,เออดีกว่า.

จากข้อมูล ผู้พูดพยายามสมมติสถานการณ์ขึ้นมา แต่สิ่งที่สมมตินั้น มีความหมายเทียบเท่ากับสิ่งที่เป็นอยู่จริงๆ ผู้พูดจึงต้องแก้ไขข้อความเดิมด้วยการใช้ประโยคปฏิเสธ แล้วเสริมด้วยวลีเปรียบเทียบว่าสิ่งที่กล่าวภายหลังนั้นดีกว่าเดิม

5.8) วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการใช้วลีสำเร็จรูปที่สื่อความหมายอย่างกว้างๆ เช่น *ปกติ (แล้ว) ... โดยปกติ (แล้ว) หรือ โดยทั่วไป(แล้ว)* เสริมเข้าไปในถ้อยคำ เพื่อแสดงว่าสิ่งที่พูดนั้น เป็นเรื่องปกติธรรมดา ซึ่งเกิดขึ้นได้ทั่วไป เช่น

ตัวอย่างที่ 29 (ดูภาคผนวก หน้า 151)

171) พ : ครับ.ปกติดูยางอนามัยก็จะช่วย,ป้องกันโรคเอดส์อยู่แล้ว,โดยตัวของมันเองนะ ครับ.เพราะว่า,อ่า,มันช่วยทำให้,อ่า,ไม่มีการเสียดสีระหว่าง_โดยตรงนะครับ...

การกลบเกลื่อนประเภทนี้ ตำแหน่งของวลีสำเร็จรูปต่างๆ จะอยู่ในตำแหน่งต้นประโยคหลัก สามารถตัดทิ้งออกไปได้ โดยไม่เสียความ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากวิเศษณ์วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ อย่างเช่น *วลี ทั่วๆไป* ที่อยู่ในตำแหน่งท้ายประโยค และทำหน้าที่ขยายความของประโยค เช่น " ในพฤติกรรมการทำ*ทั่วๆไป*" ดังที่ผู้วิจัยจัดไว้ให้เป็นกลไกการแทนที่รูปภาษา เนื่องจากเราไม่สามารถตัดทิ้งได้ แต่อาจหารูปภาษาที่เฉพาะเจาะจงมาใช้แทนเพื่อเป็นการขยายความหมายของสิ่งที่กล่าวให้ชัดเจนขึ้น

6) สำนวน สุภาษิต คำพังเพยต่างๆ

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเลือกใช้กลไกภาษาที่เป็นรูปภาษาตายตัว ซึ่งมีอยู่ในสังคมและทุกคนรับรู้ความหมายร่วมกันอยู่แล้ว มาเสริมเข้าไปในถ้อยคำ เพื่อแสดงการเปรียบเทียบ ให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การใช้สำนวน *ทางสองแพร่ง* แล้วอธิบายเพิ่มเติมว่าเป็นอย่างไร ดังในผลัดการสนทนาต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 30 (ดูภาคผนวก หน้า174)

ผลัดการตอบ : ชายกับชายมีเพศสัมพันธ์กัน เป็นความอยากรู้อยากเห็นมักพบในเด็กวัยรุ่นหนุ่ม ๆ ที่คลุกคลีกันในกลุ่ม เช่น โรงเรียนกินนอนที่มีแต่ผู้ชายทั้งหมด ไม่มีอะไรทำ หากปฏิบัติบ่อย ๆ ก็จะมี เส้นทางสองแพร่ง หนึ่งติดใจ และความเคยชิน ก็จะไม่ชอบผู้หญิง เป็นเกย์เต็มตัว อีกทางคือ พอมีโอกาสใกล้ชิดผู้หญิงก็จะเลิกไป เปลี่ยนนิสัย รังเกียจวิธีการตอนเป็นวัยรุ่น

ข. กลไกการเพิ่มรูปภาพด้วยรูปแบบภาษาในระดับอนุพยางค์หรือประโยค

การกลบเกลื่อนโดยใช้กลไกการเพิ่มรูปภาพ มีรูปแบบภาษาในระดับอนุพยางค์หรือประโยค ที่นำมาเสริมเข้าไปในปริจเจต ดังนี้

1) ข้อความกำกับการสื่อสาร (metacommunication message)

เป็นการกลบเกลื่อน โดยเพิ่มสาระเข้าไปในประโยค โดยการกำกับสิ่งที่จะกล่าวต่อไป หรือเกริ่นนำ เพื่อให้ผู้ฟังตระหนักว่าผู้พูดกำลังจะกล่าวอะไรต่อไป ดังในตัวอย่างที่ 31 ต่อไปนี้ แม้ผู้พูดจะสามารถกล่าวประโยคหลักได้เลย ว่าประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในเอเชียที่มีกฎหมายควบคุมคุณภาพทางอนามัย แต่ก็ได้เพิ่มข้อมูลที่ไม่จำเป็น ด้วยการใช้ *สรรพนาม* ตามด้วย *เรียนไว้เลยว่า* ซึ่งตัดทิ้งไปได้โดยไม่เสียใจความสำคัญ การกลบเกลื่อนแบบนี้แสดงถึงการเน้นย้ำความสำคัญของสิ่งที่ผู้พูดจะบอกแก่ผู้ฟัง ทำให้ถ้อยคำที่กล่าวดูมีน้ำหนักจริงจังมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 31 (ดูภาคผนวก หน้า146)

= พ : มันก็เป็นการปรุงแต่งเนาะ.รสชาติของ,เพศสัมพันธ์.ทีนี้,คุณภาพอนามัยของเมืองไทยเรา. ผมเรียนไว้เลยว่า,เป็นประเทศเดียวในเอเชียที่มีกฎหมายครอบ,ควบคุมคุณภาพทางอนามัย.เพราะฉะนั้นคุณภาพอนามัยของประเทศไทยจึงเป็นคุณภาพที่ดีที่สุดในเอเชีย.

2) คู่ถ้อยคำถามคำตอบ (adjacency pairs)

คู่ถ้อยคำ เป็นผลัดของการกล่าวถ้อยคำที่สอดคล้องกัน เช่น คู่ถ้อยคำที่เป็น เรียก- ขานรับ เชิญ-ตอบรับคำเชิญ หรือคำถาม-คำตอบ ดังนั้น คู่ถ้อยคำจึงเป็นผลัดของคู่สนทนา แต่ในงานวิจัยนี้ พบว่า ผู้พูดคนเดียวใช้กลวิธีเสริมข้อมูลที่เป็นคำถาม ก่อนที่จะกล่าวคำตอบซึ่งเป็นประโยคหลัก จึงเป็นการกลบเกลื่อนแบบที่ใช้คู่ถ้อยคำถามและคำตอบอยู่ภายในหนึ่งผลัดการสนทนาของคนคนเดียว ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 32 (ดูภาคผนวก หน้า157)

11) พ : มีเท่านั้น,ก็คงไม่มีอะไร,แต่ว่า,ใน, ในสูตรเค้าเรียกอะไรนะ.ตำรับฮองเต้,เคยอ่าน,อ่านพบเจอเหมือนกันนะ.บอกว่าเนี่ย,ถ้าเกิดว่าสามารถจะชลด,เฮ้อ,คือว่าไม่หลังได้เนี่ยนะ.จะมีอายุวัฒนะ,อะไรทำนองเนี่ย.

การที่ผู้วิจัยพิจารณาว่า การเสริมข้อมูลในลักษณะดังกล่าว เป็นการกลบเกลื่อน เนื่องจากเห็นว่า สิ่งนี้สะท้อนถึงความไม่มั่นใจในความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของผู้พูด และสำหรับบริบทของการใช้ภาษาในรายการวิทยุ บทสนทนาในช่วงดังกล่าว เป็นการพูดถึงความเชื่อบางประการในเรื่องเพศจากตำราหนึ่งของจีน จากตัวอย่างในผลัดการตอบคำถามของแพทย์นี้ การใช้คำถามก่อนที่จะตอบเอง ทำให้ตีความได้ว่า ผู้พูดพยายามแสดงออกว่า เคยรู้ข้อมูลมาก่อนแต่อาจจะลืมไปแล้ว จึงพยายามเรียกความทรงจำกลับมาในขณะที่พูด เป็นการกลบเกลื่อนที่ทำให้ดูเหมือนว่า ในความเป็นจริงแล้ว ผู้พูดไม่ได้ใส่ใจ หรือสนใจที่จะจดจำตำราดังกล่าวเท่าใดนัก

3) อนุพากย์หรือประโยคบังคับที่ชัดแจ้ง (explicit performative hedges)

เป็นการกลบเกลื่อน โดยใช้อนุพากย์หรือประโยคที่มีคำกริยาบอกภาคแสดงที่ชัดแจ้ง เช่น *ว่า/บอก/ตอบว่า* เสริมเข้าไปก่อนการกล่าวประโยคหลัก ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 33 (ดูภาคผนวก หน้า 156)

2) พ : ไลโอโห.(หัวเราะ) ___ อ้อ.คือ. ตอบอย่างเดียวคือ.ไม่ทราบว่ามันจะเกิดอะไรขึ้นหนะนะ. เพราะว่า, จริงๆต้องตรวจปัสสาวะนะครับ.ดูว่ามีการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะอะไรหรือเปล่า

จากตัวอย่าง ผู้พูดใช้อนุพากย์ *ตอบอย่างเดียวคือ* เสริมเข้าไป ก่อนการกล่าวประโยคหลักว่า “ไม่ทราบว่ามันจะเกิดอะไรขึ้นหนะนะ” ทั้งๆที่ไม่จำเป็นต้องบอกว่าสิ่งที่กล่าวต่อไปนั้นคือคำตอบ จึงดูเหมือนว่า ผู้พูดพยายามเลี่ยงที่จะขึ้นต้นประโยคด้วยการยอมรับทันทีว่าตนไม่ทราบ อาจเป็นเพราะว่า โดยสถานการณ์ที่ผู้พูดเป็นแพทย์ ย่อมตระหนักว่าคนไข้มีความคาดหวังว่าแพทย์ต้องสามารถวินิจฉัยโรคได้ ดังนั้น เมื่อไม่มีความแน่ใจ แพทย์จึงพยายามกลบเกลื่อนในลักษณะดังกล่าว และขยายความต่อมาด้วยการให้เหตุผลว่าคนไข้ต้องตรวจปัสสาวะจึงจะทราบว่าเป็นอะไร

4) อนุพากย์อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเพิ่มอนุพากย์อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ก่อนการกล่าวประโยคถัดไป เช่น

ตัวอย่างที่ 34 (ดูภาคผนวก หน้า 177)

ผลัดการถาม : มีผู้กล่าวกันว่า คนที่มีการร่วมเพศบ่อยๆ ทั้งหญิงชายจะ อายุสั้น จริงเท็จแค่ไหน
อย่างไร

5) อนุพากษ์หรือประโยคซ้ำความหมาย

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการกล่าวซ้ำข้อมูลเดิม ที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อ เกินความจำเป็น ดังในผลัดสนทนาต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 35 (ดูภาคผนวก หน้า 150)

159) ซ : ทำสาว ทำรีแพร์ ทำกระชับ นะครับ. สิ่งเหล่านี้ผู้หญิงหลายคนให้ความสนใจนะครับ. จะแก้ไขกันอย่างไรนะครับ. และความจริงนี้, สำคัญมากน้อยขนาดไหน.

จากตัวอย่าง ทำสาว ทำรีแพร์ หรือ ทำกระชับ มีความหมายเดียวกัน แต่ผู้พูดไม่ได้เลือกกล่าวเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นเพราะต้องการเน้นย้ำความสำคัญของสิ่งที่พูด หรืออาจเป็นการกล่าวแบบเผื่อเลือก คือให้ข้อมูลไปทั้งหมด เป็นการให้ทางเลือกกับผู้ฟัง แล้วแต่จะยอมรับในรูปภาษาใดรูปภาษาหนึ่งก็ได้

6) ประโยคอ้างความเป็นข้อเท็จจริงตามทฤษฎีหรือหลักการ

เป็นการกลบเกลื่อน ซึ่งผู้พูดอ้างถึงความเป็นข้อเท็จจริง ที่เป็นทฤษฎีหรือหลักการ ที่เชื่อว่าเป็นจริง เพื่อสนับสนุนความเป็นข้อเท็จจริง และแสดงความน่าเชื่อถือของสิ่งที่กล่าว โดยเสริมข้อมูลด้วยมุขยประโยคที่ขึ้นต้นด้วย โดยทฤษฎีก็คือ, ตามหลัก(แล้ว) โดยหลักการ(แล้ว)
ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 36 (ดูภาคผนวก หน้า 156)

2) พ : ...จริงๆต้องตรวจปัสสาวะนะครับ. ดูว่ามีการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะอะไรหรือเปล่านะ แต่โดยทฤษฎีก็คือว่า. ถ้าเป็นหนองในแท้ๆ, ถ้าเป็นหนองในแท้เนี่ย. ต้องมีหนองนะ. คือหนองจะมาแบบ, ชัน, เหลือง, เลยนะ...

7) ประโยคแสดงการเปรียบเทียบ

เป็นการกลบเกลื่อน ซึ่งแสดงถึงการที่ผู้พูดไม่มั่นใจว่าผู้ฟังจะเข้าใจในถ้อยคำที่ตนกล่าวได้อย่างชัดเจน จึงมีการเพิ่มเติมข้อมูลเพื่ออธิบายหรือแสดงการเปรียบเทียบ โดยเชื่อม

ประโยคที่นำมาเปรียบ ด้วยคำ/กลุ่มคำสันธานแสดงการเปรียบเทียบ เช่น เหมือน คล้ายเหมือนกับ ว่า เทียบกับว่า คล้ายกับว่า ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 37 (ดูภาคผนวก หน้า165)

121) พ 4 : คุณหมอคับ คือตอนนี้เนี่ย,ผม,เอ่อ,รู้สึกปวดนะฮะ, ปวดลูกอัณฑะนะฮะ. เหมือน ปวดหนองๆเหมือนกับว่า,จะเป็นไส้เลื่อน. อาการนั้นนะฮะ.

8) ประโยคแสดงการแย้งหรือผ่อนน้ำหนักข้อมูลทีกล่าวมาก่อนหน้านี้

การกลบเกลื่อนประเภทนี้ ผู้พูดจะใช้ประโยคแสดงความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง มาก่อน แล้วเชื่อมประโยคถัดมา ด้วยคำสันธาน เช่น อย่างไรก็ตาม, เพียงแต่ เพื่อแย้งหรือทำให้ สิ่งทีกล่าวมาก่อนหน้านี้ มีน้ำหนักความหมายบรรเทาเบาบางลง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 38 (ดูภาคผนวก หน้า 189)

ผลัดคำถาม/ตั้งประเด็น : ว่าแต่ว่า จริงหรือที่ผู้ชายส่วนใหญ่ชอบ ช.ต.อ.

ผลัดการตอบ/แสดงความคิดเห็น : คิดว่าเป็นธรรมดาของปุถุชน ไม่ว่าจะชายหรือหญิง ก็ได้ทั้งนั้น เพียงแต่ว่าจะมากหรือน้อย ขึ้นกับระดับคุณธรรมในจิตใจ โดยส่วนตัวคิดว่าควรจะมีการเปิดเผย เรื่องพวกนี้บ้าง แล้วสอนกันเลยว่าแบบนี้ไม่ดี อย่าทำ การสั่งสอนควรมีมาตั้งแต่เมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่น มิฉะนั้นเมื่อโตอาจจะกลายเป็นปัญหาสังคมเหมือนที่มีอย่างทุกวันนี้ก็ได้

9) ประโยคสื่อความแบบอ้อมค้อม

เป็นการกลบเกลื่อน โดยการเพิ่มประโยคที่แสดงการกล่าวโดยอ้อมค้อม ก่อนการ กล่าวประโยคถัดไป ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 39 (ดูภาคผนวก หน้า 201)

ผลัดคำถาม : ขอโทษนะครับถ้าไม่เหมาะสม แต่อยากทราบมาก เพื่อนชวนไปเที่ยวอาบอบ นวด บอกว่าไปมาแล้ว คืออย่างนั้นอย่างนี้ แบบว่าโฆษณาซะผมอยากไป ไม่ทราบว่าปลอดภัยหรือ ป่าวครับ ถ้าผมไปต้องทำตัวอย่างไรครับจึงจะปลอดภัย ถ้าไม่ควรไปก็เตือนผมได้นะ

จากข้อมูล ผู้พูดกลบเกลื่อนโดยการกล่าวอย่างอ้อมค้อม ด้วยการขึ้นต้นประโยค เป็นการขอโทษ แล้วอธิบายเหตุผลโดยเน้นว่าอยากทราบมาก ก่อนที่จะกล่าวถึงประเด็นหลักจริงๆ ของคำถาม ทั้ๆที่ในบริบทของการสื่อสารนั้น ไม่มีใครทราบว่าคุณพูดเป็นใคร อาจจะไม่จำเป็นต้อง

กล่าวขอโทษหรือพูดอ้อมค้อมว่าอยากทราบก็ได้ และโดยตัวของวัจนกรรมการถามเอง ก็แสดงถึงการอยากรู้คำตอบอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องบอกอีก

10) ประโยคเงื่อนไขแสดงการสมมติสถานการณ์

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการให้ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการสมมติสถานการณ์ขึ้นมา หรือบอกว่าสิ่งที่กล่าวจะเกิดขึ้น เมื่อมีเงื่อนไขนั้นๆเกิดขึ้น ได้แก่ ประโยคที่ขึ้นต้นด้วย ถ้า...,หาก..., สมมติว่า เผลอญ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น การใช้ทั้ง สมมติว่า และ เผลอญ ในประโยคต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 40 (ดูภาคผนวก หน้า 153)

221) ญ : ทีนี้สมมตินะคะว่า เผลอญอาจจะมมีปัญหาต้องทำรีแพร์ รีแพร์เสร็จนี้มาตั้งครรถึก
ครั้งหนึ่ง.ตอนคลอดจะมีปัญหาใหม่คะ.

11) ประโยคสื่อความหมายตรงกันข้าม (contradiction)

เป็นการกลบเกลื่อน โดยการเพิ่มข้อมูลที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน เพื่อแสดงว่าสิ่งที่กล่าว มีคุณสมบัติของความเป็นข้อเท็จจริงได้ทั้งสองด้าน เช่น การใช้คุณานุประโยค “ที่ไม่ธรรมดาของชีวิต” ในผลัดการสนทนาต่อไปนี้ สื่อความหมายที่กลบเกลื่อน เนื่องจากเป็นการสื่อความหมายโดยนัยบางประการ ที่ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านต้องคิดและตีความสิ่งที่ผู้พูดกล่าว

ตัวอย่างที่ 41 (ดูภาคผนวก หน้า 189)

ผลัดการตอบ/แสดงความเห็น : ไม่เฉพาะผู้ชาย หรือครับ ผมเคยถามเพื่อนผู้หญิงมันบอกว่า มันก็เคย เล่นดนตรีไทยเหมือนกัน เรื่องธรรมดาที่ไม่ธรรมดาของชีวิต

12) ประโยคสื่อความในเชิงตลกหรือล้อเล่น

เป็นการกลบเกลื่อนโดยการเพิ่มข้อมูลที่มีเนื้อหาในเชิงล้อเลียน หรือตลกขบขัน เช่น

ตัวอย่างที่ 42 (ดูภาคผนวก หน้า 144)

46) พ: ทีนี้ถ้าภรรยาที่ฉลาด.สมัยใหม่ภรรยาที่ฉลาด.ผมกำลังจะจะให้ภรรยาฉลาดนะครับ.ก็คือว่า
ต้องไม่มีอคติกับดูยาง,ไซ้ใหม่สะ.สมมุติว่าเราเกิดซักเสื้อผ้า, ซักกางเกงของสามีแล้วพบดูยางอยู่ในกระเป๋าเสื้อ,

47) ซ : ครับ.

= พ: หรือในกระเป๋ากางเกงเนี่ย. เผอิญๆ ต้องเอามิดไล่พันนะ.

48) ช : เอามิดมาสับเสื้อผ้าเลย.

= พ: ไม่ใช่. ไม่ใช่เอามิดมาสับเสื้อผ้า.

49) ช : คับ. ครับ. คว่าพัน.

= พ: คว่ามีด.

50) ช : คว่ามีด. (หัวเราะ)

= พ : แต่ว่าต้องเป็นบึงตอ. แต่ว่า, สมมุติว่า, ถ้าฉลาดหน่อย, นะครับ. ต้องนึกเลย, ว่าเขาคงจะปกป้องเรานะ. เขาคงจะไปมีอะไรข้างนอก. แล้วยก, ถ้ามจริงเถอะ, ถ้าเกิดหญิงบริการเนี่ย, ไม่มีสามี พวกเราไปใช้บริการนี่,

จากข้อมูล ผู้พูดเพิ่มเติมสาระที่สื่อความตลก ล้อเลียนผู้หญิงที่สามีไปใช้บริการจากโสเภณี ซึ่งสามารถตีความส่วนนี้ทั้งได้ เนื่องจากไม่ใช่ข้อมูลที่มีสาระ หรือจำเป็นต่อประเด็นที่กำลังพูดถึง

4.4 สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนา ในงานวิจัยนี้ ได้ข้อสรุปเรื่องการกลบเกลื่อนในมุมมองที่เกี่ยวกับกลไกการใช้รูปภาษา นั่นคือ กลไกภาษาแสดงการกลบเกลื่อนอยู่ 3 กลไก คือ

1) กลไกการแทนที่รูปภาษา เป็นการเลือกรูปภาษากลุ่มหนึ่ง มาแทนที่รูปภาษาอีกกลุ่มหนึ่ง เพื่อใช้สื่อความหมายอย่างกว้างๆ หรือสื่อความหมายที่ชัดเจนหรือจริงจังจนมากเกินไป จัดเป็นการกลบเกลื่อนที่ผู้พูดพยายามลดความเสี่ยงในการถูกโต้แย้งจากผู้ฟัง หรือแสวงหาความยอมรับจากผู้ฟัง และยังทำให้ผู้ฟังมีส่วนรับผิดชอบในข้อมูลร่วมกับตนเองอีกด้วย

2) กลไกการเพิ่มรูปภาษา เป็นการเพิ่มรูปภาษาชนิดต่างๆ เสริมเข้าไป เพื่อสื่อน้ำหนักความหมายของสิ่งที่กล่าวให้อ่อนลงหรือเพิ่มขึ้น หรือสื่อความหมายที่จริงจัง น่าเชื่อถือ ซึ่งการใช้กลไกนี้ทำให้ถ้อยคำที่กล่าวมีความยาว มีรายละเอียดมากจนอาจจะเยิ่นเย้อ หรือเกินความต้องการของผู้ฟังก็ได้ จัดเป็นการกลบเกลื่อนที่อาจสะท้อนถึงความลังเลใจ ไม่แน่ใจ หรือทัศนคติส่วนตัวของผู้พูดต่อสิ่งที่กล่าว นอกจากนี้ ก็ยังแสดงถึงการผลักรับ รับผิดชอบในสิ่งที่กล่าวให้พ้นจากตัวของผู้พูดอีกด้วย

3) กลไกการละรูปภาษา เป็นการละบางส่วนของถ้อยคำไว้โดยเจตนา ซึ่งผู้พูดคาดว่าผู้ฟังเข้าใจและตีความได้จากบริบท ว่าสิ่งที่ละไว้คืออะไร จัดเป็นการกลบเกลื่อนที่แสดงถึงการเลี่ยงที่จะพูดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยผลักรับให้ผู้ฟังเป็นผู้กล่าวถ้อยคำนั้นๆ เสียเอง หรืออาจเป็นการให้ทางเลือกแก่ผู้ฟังในการเติมส่วนที่ขาดหายไป โดยที่ผู้ฟังอาจจะไม่จำเป็นต้องกล่าวถ้อยคำนั้นๆ ออกมาก็ได้

จากการวิเคราะห์ พบว่า ทั้ง 3 กลไกเหล่านี้ จะมีการใช้รูปแบบภาษาต่างๆทั้งในระดับคำหรือวลี อนุภาคหรือประโยค ซึ่งสื่อความหมายที่แตกต่างกันรวมทั้งหมด 39 แบบ แบ่งเป็นการกลบเกลื่อนด้วยกลไกการแทนที่รูปภาษา 13 แบบ กลไกการเพิ่มรูปภาษา 27 แบบ และกลไกการละรูปภาษาอีก 1 แบบ คือการใช้ประโยคแบบไม่สมบูรณ์ โดยในจำนวนรูปแบบภาษาทั้ง 39 แบบนั้น มีอยู่ 2 รูปแบบภาษา คือ สำนวน สุภาษิตหรือคำพังเพย และประโยคสื่อความหมายในเชิงล้อเล่นหรือทำให้เห็นเรื่องตลก ที่ใช้ทั้งกลไกการแทนที่รูปภาษา และกลไกการเพิ่มรูปภาษา

ตารางต่อไปนี้จะแสดงกลไกการกลบเกลื่อนในการสนทนา ที่พบในข้อมูลปริเฉทการสนทนาเรื่องเพศที่ศึกษาในครั้งนี้

ตารางที่ 3 สรุปกลไกการกลบเกลื่อนในการสนทนา

กลไกภาษา	รูปแบบภาษา	ตัวอย่างรูปภาษาที่ปรากฏ
การแทนที่รูปภาษา	1. สรรพนามบุรุษที่ 1 แบบรวมผู้พูด	เรา
	2. สรรพนามบุรุษที่ 3	เขา /เค้า
	3. สรรพนามแบบไม่ชี้เฉพาะ	บางคน ,บางราย, บางท่าน ,หลายคน, หลายท่าน
	4. นามวลีแบบไม่ชี้เฉพาะ	บางอย่าง, หลายอย่าง,อะไรบางอย่าง
	5. คำกั้นหู (euphemism)	เพศสัมพันธ์, ช่องคลอด, ความต้องการ, นอน, ช.ต.อ., พสพ.,sperm, semen,oral sex ฯลฯ
	6. วิเศษณ์วลีแสดงความถี่	บางครั้ง,บางที,นานๆครั้ง
	7. วิเศษณ์วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ	...ส่วนใหญ่,...ทั่วๆไป
	8. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย	กึ่งทองใบหยก
	9. ประโยคสื่อความเชิงตลกหรือล้อเล่น	(ดูตัวอย่างที่ 42 หน้า 67)
	10. ประโยคสื่อความหมายเกินจริง	โสดถนี่ไทยคงล่มสลาย
	11. ประโยคแสดงความเปรียบเทียบอุปลักษณ์	นกเขาไม่ขัน,(สรรพนาม)+ก็เคยเล่นดนตรีไทย
	12. ประโยคสื่อความแบบกำปั้นทุบดิน	หยุดก็คือหยุด
	13. รหัสภาษาไทยสลับกับภาษาอังกฤษ	Direction how to use นะครับ
การเพิ่มรูปภาษา	1. คำอุทาน เน้นความสำคัญหรือลดน้ำหนักของข้อมูล	โอ้โฮ,แหม
	2. คำลงท้ายแสดงความไม่แน่ใจ	มั้ง
	3. คำกริยาแสดงการกลบเกลื่อน	คิดว่า ,เชื่อว่า,รู้สึก(ว่า),ดูเหมือน(ว่า),ถือว่า,เรียกว่า,จัดว่า

กลไกภาษา	รูปแบบภาษา	ตัวอย่างรูปภาษาที่ปรากฏ	
การเพิ่มรูปภาษา	4. คำกริยานุเคราะห์บอกอรรถาณูเคราะห์ (มักตามด้วย คำกริยาแสดงอนาคตกาล)	คง (จะ), นำ (จะ), อาจ(จะ), สงสัย	
	5. คำวิเศษณ์ลดน้ำหนักความหมาย	ค่อย, ค่อนข้าง, บ้าง, ประมาณ	
	6. คำวิเศษณ์เน้นน้ำหนักความหมาย	...แน่ๆ, ...แน่นอน, ...เด็ดขาด, ...จริงๆ	
	7. วลีลดน้ำหนักความหมาย	...เพียงเท่านั้นนี่, ...เท่านั้นเอง	
	8. วลี เน้นน้ำหนักความหมาย	จริงๆ..., จริงๆแล้ว, ที่จริงแล้ว	
	9. วลีแสดงการกล่าวอย่างกว้างๆ	โดยทั่วไปแล้ว.., ทั่วไป.., โดยปกติ...	
	10. วลีท้ายประโยคแบบคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ	ใช่ไหม, จริงไหม, ไม่ใช่หรือ	
	11. วลีแสดงการสรุปสาระหรือใจความสำคัญ	เอาง่ายๆ.., เขาเป็นว่า.., บอกคร่าวๆ.., บอกได้ ง่ายๆ..., หมายถึง..., หมายความว่า..., แปลว่า..., ..ว่านั่นแหละ	
	12. วลีแสดงการจบความหรือจบการให้ตัวอย่าง	..อะไรทำนองนี้, ...ประมาณนั้น, ...อะไรอย่าง งี้ย, ...อะไรต่างๆ	
	13. วลีแสดงขอบเขตข้อมูลเท่าที่ทราบ	เท่าที่ + กริยา ทราบ/รู้...	
	14. วลีแสดงการปรับหรือแก้ไขข้อความที่กล่าวมาก่อนหน้า	...เราจึงดีกว่า..., ...เราจึงแล้วกัน..., ...ไม่ใช่...คือ อย่างนี้..	
	15. ลำนวน สุภาพสิต คำพังเพย	ทางสองแพร่ง	
	16. ข้อความกำกับการสื่อสาร	(สรรพนาม)+เรียนไว้ว่า...	
	17. คู่ถ้อยคำถาม-คำตอบภายในผลัดเดียวกันของผู้พูด	...เรียกอะไรนะ.. เรียกว่า	
	18. อนุพากย์หรือประโยคบังคับที่ชัดเจน	ตอบอย่างเดียวคือ...	
	19. อนุพากย์อ้างถึงแหล่งที่มาของข้อมูล	มีผู้กล่าวกันว่า..	
	20. อนุพากย์หรือประโยคซ้ำความหมาย	ทำสาว ทำรีแพร์ ทำกระชับ...	
	21. ประโยคแสดงการเปรียบเทียบ	เหมือนกับว่า.., เทียบกับว่า.., เปรียบเสมือน	
	22. ประโยคอ้างความเป็นข้อเท็จจริงตามหลักการหรือทฤษฎี	ตามหลัก..., โดยทฤษฎีก็คือ	
	23. ประโยคแสดงการแย้งหรือผ่อนน้ำหนักข้อมูลที่กล่าวมาก่อนหน้า	...อย่างไรก็ตาม..., ...เพียงแต่	
	24. ประโยคสื่อความหมายแบบอ้อมค้อม	ขอโทษนะ ถ้า...แต่...	
	25. ประโยคเงื่อนไขแสดงการสมมติสถานการณ์	ถ้า..., สมมติว่า..., หาก...	
	26. ประโยคสื่อความหมายตรงกันข้าม	เรื่องธรรมดาที่ไม่ธรรมดา	
	27. ประโยคสื่อความเชิงตลกหรือล้อเล่น	(ดูตัวอย่างที่ 42 หน้า 65)	
	การละรูปภาษา	1. ประโยคแบบไม่สมบูรณ์ มีการละคำนามหรือภาคแสดงของประโยค	เปล็ดเปล็ดกับ...หลังจากนั้นก็...